

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Περιεχόμενο

1. Βαθμίδες

Το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος Εικαστικών Τεχνών καθορίζεται μέσα από τέσσερις βαθμίδες και αφορά σε όλο το εύρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, από το Δημοτικό μέχρι την Α΄ Λυκείου:

Βαθμίδα 1: Α΄ – Β΄ Δημοτικού

Βαθμίδα 2: Γ΄ – Ε΄ Δημοτικού

Βαθμίδα 3: ΣΤ΄ Δημοτικού – Β΄ Γυμνασίου

Βαθμίδα 4: Γ΄ Γυμνασίου – Α΄ Λυκείου

2. Θεματικές Περιοχές

Το περιεχόμενο του ΑΠ προσεγγίζεται σε όλες τις βαθμίδες με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας, οι οποίοι επιδιώκουν την καλλιέργεια της εικαστικής έκφρασης και σκέψης μέσα από πέντε Θεματικές Περιοχές:

- Ταυτότητα
- Χώρος – Τόπος
- Κοινωνία και Ζωή
- Πολιτιστική Κληρονομιά
- Πολιτισμός της Εικόνας

2.1. Ταυτότητα

Η Θεματική Περιοχή Ταυτότητα εστιάζει στον στοχασμό και τη δημιουργία σε σχέση με τις πολλαπλές διαστάσεις της ατομικής και συλλογικής ταυτότητας. Περιλαμβάνει:

- την απεικόνιση της πραγματικότητας των μαθητών/τριών (βιώματα, εμπειρίες)
- την αντίληψη του εαυτού τους σε σχέση με αντικείμενα και υλικά, χώρους και το ίδιο το πλαίσιο τους
- τα πιστεύω τους
- μηχανισμούς κατασκευής της ταυτότητας μέσα από τις πρακτικές καλλιτεχνών και τη δική τους εικαστική δημιουργία.

Επιπλέον αναφέρεται στην ενεργοποίηση της δημιουργικής σκέψης σε σχέση με την αντίληψη, ανάμνηση και φαντασία.

2.2. Χώρος – Τόπος

Η έννοια του Χώρου-Τόπου εστιάζει στην παρατήρηση και δημιουργία σε σχέση με το άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές). Οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή ως θεατές και δημιουργοί με το πλαίσιο που βιώνουν καθημερινά (σχολείο, κοινότητα) και σταδιακά

επεκτείνουν το πεδίο τους (από το σχολείο στη γειτονιά, τοπίο, περιοχή, χωριό, πόλη, χώρα) και τις διασυνδέσεις του με τον ευρύτερο κόσμο (π.χ. Μεσόγειος, Ευρώπη). Ο χώρος-τόπος ενσωματώνεται ως πεδίο δράσης και δημόσιου διαλόγου (π.χ. προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος, διαμόρφωση χώρων, δημιουργικές δράσεις και συνεργασίες με την τοπική και ευρύτερη κοινότητα και προώθηση εισηγήσεων προς τους αρμόδιους φορείς). Η Θεματική Περιοχή Χώρος-Τόπος περιλαμβάνει διερεύνηση εννοιών που αφορούν στην ταυτότητα του τόπου (έννοια του τοπίου, πολυαισθητηριακή αντίληψη του χώρου, ιστορίες και σημασίες του τόπου, ουτοπίες).

2.3. Κοινωνία και Ζωή

Η θεματική αυτή περιοχή επικεντρώνεται στην έκφραση κοινωνικού προβληματισμού και στον διάλογο με τον άνθρωπο και τις αξίες που τον διακρίνουν μέσω της εικαστικής δημιουργίας. Αφορά στην επαφή με σύγχρονα κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά ζητήματα (π.χ. ρατσισμός, προκαταλήψεις, προπαγάνδα, κλωνοποίηση, μαζικότητα, καταναλωτισμός, ρύπανση του περιβάλλοντος) και, σταδιακά, στην κριτική τοποθέτηση και ερμηνεία τους. Παράλληλα, οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με κοινωνικές πρακτικές στον χώρο της Τέχνης και αναγνωρίζουν την Τέχνη ως μέσο κοινωνικής διαμαρτυρίας.

2.4. Πολιτιστική Κληρονομιά

Η Θεματική Περιοχή Πολιτιστική Κληρονομιά εστιάζει στην έρευνα και δημιουργία σε σχέση με τις παραδόσεις, μύθους και αφηγήσεις της Κύπρου και τις σχέσεις της με άλλους πολιτισμούς. Επιδιώκεται η διαγενεακή επικοινωνία και η σταδιακή επαφή των μαθητών/τριών με την ευρωπαϊκή και παγκόσμια εικαστική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένης της χειροτεχνίας. Ενσωματώνονται θέματα που αφορούν σε τεχνοτροπίες και κινήματα της Ευρωπαϊκής και Παγκόσμιας Τέχνης, καθώς και τις συμβάσεις και ιδεολογίες που τα διέπουν.

2.5. Πολιτισμός της Εικόνας (για τις βαθμίδες 2, 3, 4)

Η Θεματική Περιοχή Πολιτισμός της Εικόνας αναφέρεται στην αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών με την εικόνα στο αυθεντικό και εικονικό περιβάλλον και στην κριτική της σημασίας και λειτουργίας της σε σχέση με τον σύγχρονο τρόπο ζωής και γενικότερα τον σύγχρονο πολιτισμό. Η θεματική διερευνά την αντίληψη της εικόνας, τον μετασχηματισμό και την πολυσημία της μέσα από τη χρήση διάφορων μέσων, συμπεριλαμβανομένης της νέας τεχνολογίας, και τις επιδράσεις της στον άνθρωπο (π.χ. μέσω της διαφήμισης).

3. Δείκτες Επιτυχίας

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος των Εικαστικών Τεχνών είναι δομημένο με βάση πέντε Δείκτες Επιτυχίας οι οποίοι αναπτύσσονται προοδευτικά μέσα από τις τέσσερις βαθμίδες. Οι πέντε Δείκτες Επιτυχίας αποτελούν κοινούς άξονες για όλες τις βαθμίδες και παρουσιάζονται συνοπτικά πιο κάτω:

Δείκτης Επιτυχίας 1: Ιδέες και Υλικά (Διερεύνηση υλικών και ιδεών)

Αφορούν στην ενεργοποίηση της δημιουργικής σκέψης και τη σταδιακή ανάπτυξη ιδεών μέσα από πειραματισμούς, συνειρμούς/πιθανότητες και αξιοποίηση πηγών. Ο Δείκτης Επιτυχίας 1 αναλύεται μέσα από τους Δείκτες Επάρκειας, εστιάζει σε πέντε θεματικές περιοχές και εμβαθύνει και εμπλουτίζεται σε κάθε βαθμίδα.

Δείκτης Επιτυχίας 2: Μορφολογικά και Δομικά Στοιχεία στην εικαστική διαδικασία

Αναφέρεται στη δομή και μορφή του έργου τέχνης/εικόνας (σημείο, γραμμή, τόνος, όγκος, μοτίβο, ρυθμός κλπ.) και ενσωματώνουν τη χρήση ή/και ανατροπή των συμβάσεων που χαρακτηρίζουν τις διάφορες μορφές τέχνης.

Τα μορφολογικά και δομικά στοιχεία παραμένουν χωρίς ουσία και νόημα αν χρησιμοποιούνται μονοδιάστατα και χωρίς να συνδέονται με την γενικότερη εξέλιξη ενός θέματος ή την εικαστική αναζήτηση των μαθητών/τριών.

Δείκτης Επιτυχίας 3: Εικαστικές Πρακτικές

Αναφέρεται στην εμπλοκή των μαθητών/τριών στη δημιουργική διαδικασία, στην εξοικείωση τους με υλικά, τεχνικές και διαδικασίες, καθώς και στις εικαστικές μεθόδους έρευνας που αφορούν στο θέμα/ιδέα που εξερευνούν, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από συγχρόνους και παλαιότερους εικαστικούς.

Δείκτης Επιτυχίας 4: Αλληλεπίδραση με ερεθίσματα του περιβάλλοντος/έργα τέχνης

Αφορά πρακτικές ενσωμάτωσης και μελέτης έργων τέχνης ή/και άλλων ερεθισμάτων στη δημιουργική διαδικασία η οποία σχετίζεται με την διερεύνηση ενός θέματος. Οι πρακτικές αφορούν διαδικασίες παρατήρησης, ενεργοποίησης της φαντασίας, διερεύνησης της ιδέας/περιεχομένου, καθώς και προβληματισμό σε σχέση με τη σημαντικότητα του έργου τέχνης/εικόνας. Οι πρακτικές που χρησιμοποιούνται ενθαρρύνουν την πολυαισθητηριακή και πολυτροπική έκφραση (δεν περιορίζονται σε λεκτικές).

Δείκτης Επιτυχίας 5: Επικοινωνία

Αφορά στην παρουσίαση της εικαστικής διαδικασίας και εμπεριέχει τον σκοπό της εικαστικής δημιουργίας, όπως και ενδεχόμενους τρόπους επενέργειάς της μέσα από την έκθεση ή χρήση της. Η επικοινωνία αφορά επίσης στην αλληλεπίδραση του/της δημιουργού με τους άλλους θεατές/δημιουργούς.

4. Δείκτες Επάρκειας

Οι πέντε Δείκτες Επιτυχίας και η ανάλυσή τους σε επιμέρους δείκτες καθορίζουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε βαθμίδα. Οι Δείκτες Επάρκειας αναπτύσσονται για κάθε Δείκτη Επιτυχίας και αφορούν στα διδακτέα, δηλαδή στο περιεχόμενο, στο ΤΙ καλείται ο/η εκπαιδευτικός να διδάξει σε κάθε βαθμίδα (πληροφορίες, έννοιες, δεξιότητες, στρατηγικές/τρόπος σκέψης, στάσεις/αξίες).